

העזרה מהסוגיא

זבחים עז. - ק:

פרשת ויגש ה'תשפ"ו

דף צו - צח

א. דיני קדירה שבישלו בה קדשים וחולין:

- באופן שהקדשים נותנים טעם בחולין - צריך לאכול את החולין כקדשים, ובאופן שהקדשים היו פסולים החולין פוסלים במגע כמו קדשים, וצריך לעשות לקדירה מריקה ושטיפה.
- באופן שהקדשים אינם נותנים טעם בחולין - לא צריך לאכול את החולין כמו קדשים, ובאופן שהקדשים היו פסולים החולין לא פוסלים במגע, ולא צריך לעשות לקדירה מריקה ושטיפה^א.

ב. דין זר האוכל חתיכת חולין שיש עליה שומן של חטאת - לוקה ולמרות שאין בשומן שיעור כזית מ"מ 'היתר מצטרף לאיסור'^ב.

ג. דינים שונים:

- הבאת הקרבן - צריך להביא את הקרבן מחולין ולא ממעשר^ג.
- זמן הקרבת הקרבן - ביום דכתיב 'ביום צוותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם'.
- שחיטה - צריך לשחוט בסכין שהוא כלי שרת^ד.

» הערות »

א הגמ' מבארת שדין זה נאמר גם באופן שבישלו קדשי קדשים וקדשים קלים, אלא שלדעת רבי יהודה שקדשים קלים טעונים מריקה ושטיפה בכל אופן הכלי טעון מריקה ושטיפה, אלא שבאופן שהקדשי קדשים נותנים טעם בקדשים קלים צריך לעשות את המריקה ושטיפה לאחר הזמן שהקדשי קדשים נעשים נותר ובאופן שהקדשי קדשים לא נותנים טעם בקדשים קלים הכלי צריך לעשות מריקה ושטיפה לאחר הזמן שהקדשים קלים נעשים נותר, ולדעת רבי שמעון שקדשים קלים לא טעונים מריקה ושטיפה באופן שהקדשי קדשים נותנים טעם בקדשים קלים הכלי טעון מריקה ושטיפה לאחר הזמן שהקדשי קדשים נעשים נותר, ובאופן שהקדשי קדשים לא נותנים טעם בקדשים קלים הכלי לא טעון מריקה ושטיפה.

ב הגמ' מבארת שהמקור שזר שאכל חתיכת חולין שיש עליה שומן של חטאת לוקה דכתיב 'כל אשר יגע בבשרה יקדש', והברייתא הראשונה שלומדים לשאר הקרבנות דכתיב 'זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים', אמנם רבי עקיבא סובר שלומדים דין זה גם מהפסוק שנאמר במנחה 'כל אשר יגע בהם יקדש' ומהיקש 'זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים', וצריך לכתוב דין זה גם במנחה שהיא רכה ולכן היא מבליעה, וגם בחטאת שהבשר עב השומן נכנס בעומקו.

הגמ' מוסיפה שבאופן שיש על חתיכת חטאת שומן של חטאת פסולה אסור לאכול את החתיכה ובאופן שאכל לוקה כיון ש'היתר מצטרף לאיסור', והגמ' דנה מדוע אין היתר לאכול את החתיכה מדין 'עשה דוחה לא תעשה' כלומר שהמצות עשה 'ואכלו אותם' לאכול חטאת כשרה תדחה את האיסור 'לא יאכל כי קדש הם' שדורשים איסור לאכול קדשים פסולים. והגמ' בתירוץ הראשון מבארת שבקדשים 'עשה לא דוחה לא תעשה' והגמ' בתירוץ השני מבארת שבאופן זה נחשב עשה דוחה לא תעשה ועשה דכתיב 'יקדש'.

ג הגמ' מבארת שלומדים דין זה מן חטאת שכתוב 'הקריב אהרן את פר החטאת אשר לו' ודורשים משלו ולא משל מעשר, והברייתא בשם רבי עקיבא סוברת שלומדים ממהיקש 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים' שדין זה נאמר בכל הקרבנות.

ד הגמ' מבארת שלומדים מהפסוק 'ויקח את המאכלת לשחוט את בנו' שצריך לשחוט עולה בסכין שהוא כלי שרת ולא לשחוט בצור שאינו כלי, ולומדים לשאר

לקבלת העלון או שליחת הערות: B0527147396@gmail.com

- קבלה - צריך לקבל את הדם בכלייה.
- זבחי שלמי ציבור - נאכלים לזכרי כהונה.
- השוחט חטאת מעוברת בעזרה - השפיר והשליא אינם קדושים.
- קרבן שהתכפרו בעליו באחר - אינו טעון שריפה כדין 'נותר'.
- דין עצמות הקרבן - מותר להשתמש בהם כחולין^ט.

ד. דין כיבוס בגד באופן שהתיז עליו דם חטאת ודם עולה:

- באופן שהתיז דם חטאת וחזר והתיז על מקום הדם דם עולה - טעון כיבוס משום דם החטאת.
- באופן שהתיז דם עולה וחזר והתיז על מקום הדם דם חטאת - ספק האם טעון כיבוס.

ה. דין חציצה:

- באופן שיש דם על הבגד - בטבח אינו נחשב חציצה ובשאר האנשים נחשב חציצה.
- באופן שיש רבב על הבגד - במוכר רבב אינו נחשב חציצה ובשאר האנשים נחשב חציצה.
- באופן שיש דם ורבב על הבגד:
 - בטבח - נחשב חציצה מחמת הרבב.
 - במוכר רבב - נחשב חציצה מחמת הדם.
 - בטבח שהוא מוכר רבב - ספק האם נחשב חציצה^י.

הערות

קרבנות מההיקש בפסוק 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים'.

ה הגמ' מבארת שלומדים דין זה מעולה ושלמים שבני ישראל הקריבו בהר סיני וכתוב שם 'ויקח משה חצי הדם וישם באגנות'.

ו הגמ' מביאה שנחלקו התנאים בביאור המקור שבחי שלמי ציבור נאכלים לזכרי כהונה האם לומדים דין זה מהפסוק 'זאת התורה לעולה ולמנחה' שהוקש זבחי שלמי ציבור למנחה שנאכלת לזכרי כהונה, או שלומדים דין זה מהפסוק 'בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו' (רש"י מבאר שהמקור שפסוק זה מרבה זבחי שלמי ציבור דכתיב בפרשה זו 'וקדש יהיה לך' ובזבחי שלמי ציבור כתוב 'קדש יהיו לה' לכהן, ותוס' בפירוש השני מבארים שבפסוק זה כתוב 'קדש קדשים' וזבחי שלמי ציבור נקראים קדש קדשים), ותוס' מביאים שיש מ"ד שלומד דין זה מהפסוק 'ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים' ולומדים מההיקש בין זבחי שלמי ציבור לחטאת כמו שחטאת נאכלת לזכרי כהונה כך זבחי שלמי ציבור נאכלים לזכרי כהונה.

ז הברייתא מבארת שהמקור שהשוחט חטאת מעוברת בעזרה השפיר והשליא אינם קדושים הוא מהפסוק 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים' ודורשים כמו שבשלמים השפיר והשליא אינם קדושים כיון ששלמים בא מזכר ולא מנקבה, כך בשאר הקרבנות שבאים נקבה ושחט בהמה מעוברת השפיר והשליא אינם קדושים, והגמ' מבארת שדברי הברייתא נאמרו לפי המ"ד ש'ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים' כלומר בזמן שהוא ראוי ללידה (כלומר שהעובר בן חמשה חדשים), אבל באופן זה ששחט את החטאת והולד אינו ראוי ללידה (בן ארבעה חדשים) הולד אינו קדוש, וכן הברייתא סוברת ש'דין אפטר מאי אפטר' ולכן אפטר ללמוד את שאר הקרבנות שאפטר שיהיה בהם שפיר ושליא ואשם שאין אפטרות שיהיה בו שפיר ושליא, ורש"י מבאר שלומדים מפסוק זה שלא מקריבים את החלב ושתי הכליות של הולד על המזבח, ותוס' מדייקים מדברי רש"י ששאר הולד קדוש והוא צריך להאכל בעזרה לזכרי כהונה כדין החטאת, אמנם תוס' חולקים על רש"י וסוברים שלפי מ"ד זה הולד אינו קדוש ובשרו נאכל לכל אדם מחוץ לעזרה כדין חולין, ורק לפי המ"ד ש'ולדות קדשים במעי אמן הן קדושים' בשר הולד נאכל בעזרה לזכרי כהונה.

ח הגמ' מבארת שהיה הו"א שקרבן שהתכפרו בעליו באחר (כגון המפריש שתי קרבנות לאחריות והקריב אחד מהם וכן המפריש קרבן ואבד והפריש בהמה אחרת במקומו והקריבה ולאחר מכן נמצא הראשון) הקרבן יהיה טעון שריפה כדין נותר, אלא שדורשים 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים' כמו שבמילואים דין שריפה נאמר רק בבשר שנותר לאחר זמנו ולא היה שם קרבן שהתכפרו בעליו באחר כך דין שריפה בשאר הקרבנות נאמר רק בבשר שנותר לאחר זמנו ולא בקרבן שהתכפרו בעליו באחר.

ט רש"י בפירוש הראשון מבאר שקרבן שנאכל לכהנים פשוט שמותר להשתמש בעצמותיו כיון שדין 'נותר' נאמר רק על הבשר ולא על העצמות, והיה הו"א שבעולה שכולה כליל אסור להשתמש בעצמות ולדעת הברייתא בשם רבי עקיבא לומדים שבעולה מותר להשתמש בעצמות מהפסוק 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים', ותוס' מבארים שהתנא של הברייתא הראשונה סובר שלא צריך ללמוד דין מפסוק זה אלא לומדים זאת מהיקש בין עולה לאשם 'לו יהיה לו יהיה' ולכן דורשים מהפסוק 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים' שהשוחט חטאת מעוברת בעזרה השפיר והשליא אינם קדושים (וכפי שהובא לעיל הערה ז).

רש"י בפירוש השני מבאר שהמקור שבאשם מותר להשתמש בעצמות הקרבן דכתיב 'כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן אשר יכפר בו לו יהיה' (ותוס' מוספים שלמרות שבפסוק זה הוזכר גם חטאת מ"מ סיום הפסוק נאמר רק על אשם כיון שעיקר הפרשה נאמרה על אשם, או משום שסיום הפסוק נאמר בלשון יחיד) ולומדים לשאר הקרבנות מהפסוק 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים' ותוס' מבארים שלומדים מפסוק זה רק לקרבנות שנאכלים, והמקור שמותר להשתמש בעצמות עולה נלמד מהיקש בין עולה לאשם 'לו יהיה לו יהיה'.

ותוס' מביאים שרש"י במנחות מבאר שהמקור שבאשם מותר להשתמש בעצמות דכתיב 'אשם הוא'.

י הגמ' מבארת שהצד שבגד זה טעון כיבוס כיון שהדם חטאת נוגע בבגד, והצד שבגד אינו טעון כיבוס משום שהדם אינו נבלע בבגד אלא הדם עולה שהתיז ראשון נבלע בבגד.

יא הגמ' מבארת שהצד שאינו נחשב חציצה כיון שטבח שהוא מוכר רבב אינו מקפיד על דם ועל רבב שנמצא על בגדו, והצד שנחשב חציצה משום שגם אדם זה מקפיד כאשר יש שני כתמים על הבגד.

דף צט - ק

1. דיני חלוקת בשר הקדשים ועורות הקדשים:

- כהן בעל מום - חולק.
- כהן אונן - אינו חולק.
- כהן טמא או טבול יום או מחוסר כיפורים - אינם חולקים².
- כהן קטן - אינו חולק.

2. דין טומאה וטהרה:

- בטומאה דאורייתא:
 - אדם שטמא בטומאת אב הטומאה או בטומאת ראשון לטומאה - לאחר שטבל אסור לאכול תרומה וכן פוסל את התרומה עד 'הערב שמש'.
 - כלי שטמא בטומאת ראשון לטומאה - לאחר שהטבילו את הכלי פוסל תרומה עד 'הערב שמש'.
 - כלי שטמא בטומאת שני לטומאה - לאחר שהטבילו את הכלי נטהר ולא צריך 'הערב שמש'.
- בטומאה דרבנן:
 - אדם שנטמא מרוק של גוי - לאחר שטבל אסור לאכול תרומה וכן פוסל את התרומה עד 'הערב שמש'.
 - כלי שנטמא מעם הארץ - לאחר שהטבילו את הכלי פוסל תרומה עד 'הערב שמש'.
 - שאר הטומאות דרבנן - לא צריך הערב שמש.
- אדם שהוא מחוסר כיפורים - לפני שהביא את הקרבן אסור לאכול קדשים, ולאחר שהביא את הקרבן טובל ומותר באכילת קדשים מיד ולא צריך הערב שמש.
- כהן אונן:
 - לרבי ירמיה - מותר לאכול קדשים.
 - לרבי יוחנן - כהן אונן אסור לאכול קדשים עדי שיטבול³.

הערות

יב הגמ' מבארת שהמקור של הדין מיהו הכהן שמקבל חלק בבשר הקדשים ועורות הקדשים נלמד מהפסוק 'הכהן המחטא אותה יאכלנה', והגמ' מוסיפה שפסוק זה אינו נדרש כפשוטו שהכהן שהקריב את הקרבן אוכל מבשר הקרבן, שהרי בשר הקרבן מתחלק לכל אנשי משמר, וכן אינו נדרש שכהן שראוי לעבודה אוכל מבשר הקרבן שהרי קטן שאינו ראוי לעבודה ואוכל מבשר הקרבן, אלא דורשים מהפסוק איזה כהן ראוי לקבל חלק מבשר הקרבן (והלשון 'יאכלנה' מתפרש כלשון 'יהלקנה'), והגמ' דנה האם דין זה תלוי בכהן שראוי לעבודה או דלמא דין זה תלוי בכהן שראוי לאכילה או דלמא דין זה בכהן שראוי לעבודה ולאכילה, ובדברי רש"י [ד"ה ואינו חולק] משמע שלדעת ריש לקיש בה"א דין זה תלוי בכהן שראוי לעבודה ובמסקנא דין זה תלוי בכהן שראוי לאכילה, ולדעת רב יוסף דין זה תלוי בכהן שראוי לעבודה ולאכילה.

ובדברי הגמ' מבואר שלפי הצד שדין החלוקה תלוי בכהן שראוי לאכילה כהן טמא או טבול יום או מחוסר כיפורים או אונן שבשעת העבודה אינם ראויים לאכילה אינם חולקים, אבל בעל מום שבשעת העבודה ראוי לאכילה חולק, ולדעת רב יוסף שדין החלוקה תלוי בכהן שראוי לאכילה ולעבודה הטעם שבעל מום חולק למרות שאינו ראוי לעבודה דכתיב 'כל זכר בכהנים' (ורב יוסף מוסיף שמסתבר לרבות בעל מום שראוי לאכילה ולא מסתבר לרבות טמא או טבול יום או מחוסר כיפורים או אונן שאינם ראויים לעבודה ואינם ראויים לאכילה).

הגמ' מבארת שהדין שכהן אונן אינו חולק נאמר לא רק בכהן הדיוט שאינו ראוי לעבודה אלא גם בכהן גדול שראוי לעבודה משום שכהן גדול אונן אינו ראוי לאכילה, וכן הדין שכהן טמא אינו חולק נאמר לא רק בסתמא שאסור לכהן טמא לעבוד אלא גם באופן שטומאה הותרה בציבור ומותר לו לעבוד כיון שאינו ראוי לאכילה.

הגמ' מבארת שת"ק סובר שדין החלוקה תלוי בכהן שהיה ראוי לעבודה בשעת זריקת הדם דכתיב 'לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה', אמנם אבא שאול סובר שדין החלוקה בכהן שהיה ראוי לעבודה בשעת זריקת הדם ובשעת הקטר חלבים, דכתיב 'המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה' ורש"י מבאר שת"ק דורש פסוק זה ש'המקריב את דם השלמים' כלומר כהן שראוי לעבודה בשעת זריקת הדם 'לו תהיה שוק הימין למנה' והמילים 'ואת החלב מבני אהרן' דורשים לדין אחר שכהן שאינו מודה בעבודה אינו חולק.

תוס' בתחילת דבריהם מבארים שת"ק סובר שכל הפסוק 'המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה' נדרש שכהן שאינו מודה בעבודה אינו חולק, אמנם תוס' בסיום דבריהם מבארים כדעת רש"י.

יג הגמ' מבארת שרבי יוחנן סובר שרבנן עשו מעלה שכהן אונן לא יאכל קדשים מחשש טומאה, כיון שבזמן שהיה אונן היה אסור באכילת קדשים ולא נזהר מטומאה, ורבנן עשו מעלה זאת רק לענין אכילת קדשים ולא לענין נגיעה בקדשים ולכן באופן שנגע לא פסל את הקדשים.

בדברי הגמ' מבואר שהמחלוקת של רבי ירמיה ורבי יוחנן נאמרה בסתמא, אבל באופן שכהן אונן הסיח דעתו מלהשמר מטומאה חוששים שנטמא במת וצריך הזאה שלישי ושביעי, ובאופן ששמר על עצמו מטומאת מת והסיח דעתו מטומאת שרץ צריך טבילה והערב שמש, ובאופן ששמר על עצמו מטומאת מת ושרץ והסיח דעתו משמירה על דברים הפסולים מדרבנן, צריך טבילה ולא צריך הערב שמש.

ח. דיני אונן:

- דין אונן באכילת קדשים:
 - לרבי יהודה ורבי שמעון:
 - לרב חסדא ורב ששת ואביי ורב אסי:
 - ביום המיתה - אסור באכילת קדשים מדאורייתא.¹⁷
 - בלילה לאחר המיתה:
 - לרבי יהודה - אסור באכילת קדשים מדאורייתא.
 - לרבי שמעון - אסור באכילת קדשים מדרבנן.
 - ביום הקבורה שאינו יום המיתה - אסור באכילת קדשים מדרבנן.
 - בלילה לאחר יום הקבורה - מותר באכילת קדשים.
 - לרב מרי:
 - ביום המיתה ובלילה שלאחר יום המיתה - אסור באכילת קדשים מדאורייתא.
 - ביום הקבורה ובלילה שלאחר יום הקבורה - אסור באכילת קדשים מדרבנן.
 - לת"ק ורבי:
 - ביום המיתה - אסור באכילת קדשים מדאורייתא.
 - בלילה שלאחר יום המיתה וביום הקבורה - אסור באכילת קדשים מדרבנן.
 - בלילה שלאחר יום הקבורה - לת"ק מותר באכילת קדשים, לרבי אסור באכילת קדשים מדרבנן.
- האם אונן ביום המיתה יכול לשלוח קרבנות להקריב:
 - לרב חסדא ורב ששת:
 - כל הקרבנות - מדרבנן אסור לאונן לשלוח קרבן לבית המקדש.
 - קרבן פסח:
 - לרבי יהודה - אונן אינו שולח קרבן לבית המקדש.
 - לרבי שמעון - מותר לאונן לשלוח קרבן לבית המקדש, כיון שחכמים לא גזרו באופן זה שיש בו איסור כרת¹⁸.
 - לאביי:
 - כל הקרבנות - מדאורייתא אסור לאונן לשלוח לבית המקדש.
 - קרבן פסח:
 - לרבי יהודה - אונן אינו שולח קרבן לבית המקדש.
 - לרבי שמעון:
 - באופן שהאנינות חלה לפני חצות של ערב פסח - לא.
 - באופן שהאנינות חלה לאחר חצות של ערב פסח - כן¹⁹.

הערות

יד בדברי הגמ' מבואר שבאופן שהמיתה הייתה ביום הכוונה 'יום המיתה' בלילה וביום שלאחריו.
טו הגמ' מבארת שלדעת רבי יהודה שהאנינות בלילה שלאחר יום המיתה היא דאורייתא ולכן אונן אינו שולח קרבן פסח לבית המקדש כיון שלא יוכל לאכול מבשר הפסח בליל הסדר, אמנם לדעת רבי שמעון שהאנינות בלילה שלאחר יום המיתה היא דרבנן מותר לאונן בערב פסח לשלוח קרבן פסח ולהקריבו, כיון שבקרבן פסח שיש בו כרת חכמים התירו את האיסור לאונן לאכול את בשר הקרבן פסח וכן התירו את האיסור של אונן לשלוח קרבן.
תוס' מוסיפים שרב חסדא ורב ששת סוברים שחכמים התירו לאונן לאכול מבשר הקרבן רק באופן שהקרבן מת לפני הבאת הקרבן, וחכמים חששו שאם יהיה אסור לאונן לאכול מבשר הקרבן האונן לא יקריב את הקרבן, אבל באופן שהקרבן מת לאחר הבאת הקרבן חכמים לא התירו לאונן לאכול מהבשר כיון ש'אכילת פסחים לא מעכבת'.

טז הגמ' מבארת שהמקור של אביי שיש איסור דאורייתא לאונן לשלוח קרבן דכתיב 'ואם זבח שלמים קרבנו' ודורשים 'שלמים כשהוא שלם ולא כשהוא אונן שאסור לאונן להביא קרבן שלמים ותודה (שבשניהם יוצאים ידי חובת של מצוות שמחה ברגל), ולומדים במה מצינו משלמים ותודה לעולה שכולם באים בנדר ונדבה, וכן לומדים במה מצינו לבכור ומעשר ופסח שכולם אינם באים על חטא, ודורשים 'זבח' לרבות חטאת ואשם, ודורשים 'שלמים קרבנו' שאסור לאונן להביא קרבן עוף ומנחה ויין ועצים ולבונה, אמנם אביי סובר שבאופן שהאנינות חלה לאחר חצות לא חל איסור זה משום שהחייב של הבאת קרבן פסח קדם לדין האנינות (וראה להלן שרבא סובר שאיסור זה נאמר בכל אופן).

רש"י מוסיף שאביי סובר ש'אכילת פסחים לא מעכבת', ולכן לדעת רבי יהודה שהאיסור של לילה שלאחר האנינות מדאורייתא איסור אנינות חל לפני החייב של אכילת קרבן פסח ולכן אסור לאונן לאכול מבשר הקרבן וממילא אינו מביא את הקרבן, ולדעת רבי שמעון שהאיסור של הלילה שלאחר האנינות הוא דרבנן ובגמ' התירו לאונן לאכול מבשר קרבן הפסח ולמרות שאין חיוב כרת באכילת קרבן פסח מ"מ רבנן חששו שאם יהיה אסור לאונן לאכול מבשר הקרבן

- לרבא - בין בקרבן פסח ובין בשאר הקרבנות אסור מדאורייתא לאונן לשלוח קרבן לבית המקדש^ז.
- לרב מרי - אונן אינו שולח קרבן לבית המקדש^ח.
- לרב חסדא לדעת רבי - בין בקרבן פסח ובין בשאר הקרבנות אונן אינו שולח קרבן לבית המקדש^ט.

ט. דיני טומאת כהן לקרוביו:

- לרבי ישמעאל - מותר לכהן להטמא לקרוביו.
- לרבי עקיבא - מצוה על הכהן להטמא לקרוביו.

י. דיני נזיר:

- לקרוביו - אינו נטמא.
- למת מצוה - נטמא^י.

הערות

האונן לא יביא קרבן פסח ויעבור על איסור כרת, או משום ש'לאו אורח ארעא' לומר לאונן לשחוט את הקרבן ולא לאכול מבשר הקרבן, ואביי סובר שאסור לאונן לאכול שאר קדשים כיון שטעמים אלו מתירים לאונן לאכול רק מבשר הפסח.

רש"י מבאר שלמרות שאביי סובר שיש איסור דאורייתא לאונן לשלוח קרבן, רב חסדא ורב ששת סוברים שאיסור זה הוא אסמכתא ורבנן אסרו על אונן להביא קרבנות, ורבנן לא גזרו איסור זה בקרבן פסח כיון שיש בו חיוב כרת, ותוס' מבארים שרב חסדא ורב ששת סוברים שאיסור זה הוא מדאורייתא אלא שסוברים שלמרות שהתורה אסרה על אונן להביא את כל הקרבנות מ"מ התורה לא אסרה על אונן להביא קרבן פסח, כיון שקרבן פסח עיקרו בא בשביל האכילה ולכן אין חסרון באנינות בשעת ההקרבה.

יז הגמ' מבארת שרבא סובר שהאיסור דאורייתא של אונן להביא קרבן נאמר בין באופן שהאנינות חלה לפני חצות ובין באופן שהאנינות חלה לאחר חצות, ולכן בכל אופן אונן אינו מביא קרבן פסח.

הגמ' מוסיפה שלדעת רבא באופן שהקריבו קרבן פסח על אדם ולאחר מכן מת קרובו לדעת רבי יהודה אסור לאונן לאכול מבשר הקרבן כיון שהאיסור של הלילה שלאחר האנינות הוא דאורייתא, ולדעת רבי שמעון מותר לאונן מבשר הקרבן כיון שהאיסור של הלילה שלאחר האנינות הוא דרבנן, והגמ' מוסיפה שרבא סובר ש'אכילת פסחים מעכבת' ולכן חכמים התירו לאונן לאכול מבשר הקרבן כדי שלא יעבור על עשה של פסח שיש בו כרת.

הגמ' מוסיפה שלרבי ירמיה מדפתי אונן מותר לאכול בליל הסדר לא רק מבשר הקרבן פסח אלא גם מבשר שאר קדשים משום שאידי שרבנן התירו משום אכילת פסח התירו גם לשאר הקדשים, ולרב אסי אסור באכילת שאר קדשים.

יח הגמ' מבארת שלדעת רב מרי אונן בלילה שלאחר יום המיתה בין לדעת רבי יהודה ובין לרבי שמעון אסור באכילת קדשים מדאורייתא אסור לאונן לשלוח קרבן פסח להקריב כיון שלא יוכל לאכול מבשר הקרבן. והגמ' מוסיפה שבאופן שביום הקבורה בין לרבי יהודה ובין לרבי שמעון מותר לאונן לשלוח קרבן פסח להקריב כיון שחכמים התירו את האיסור של אכילה בלילה שלאחר יום הקבורה בשביל שהאונן יכול לאכול קרבן פסח שהוא מצוה שיש בה כרת, והגמ' מוסיפה שרב מרי סובר שלאונן בלילה שלאחר הקבורה מותר לאכול לא רק מבשר הקרבן פסח אלא גם מבשר שאר קדשים משום שאידי שרבנן התירו משום אכילת פסח התירו גם לשאר הקדשים (וכעין דעת רב ירמיה מדפתי שהובא לעיל הערה קודמת).

יט הגמ' מביאה ברייתא שבתחילתה מבואר שאונן בלילה שלאחר יום הקבורה אסור לאכול קדשים ופסח ובסיומה מבואר שאונן בלילה שלאחר יום הקבורה מותר לאכול קדשים, ורב חסדא סובר שתחילת הברייתא נאמרו לדעת רבי שלילה לאחר יום הקבורה אסור מדרבנן וסיומה של הברייתא נאמרו לדעת רבא דרבי שאונן בלילה שלאחר יום הקבורה מותר באכילת קדשים, ובדברי הברייתא מבואר שלדעת רבי אונן אסור לאכול פסח בלילה שלאחר יום הקבורה ורש"י מבאר שהתנא של הברייתא סובר שאכילת פסחים לא מעכבת ולכן לא התירו לו לאכול פסח, וה"ה שלדעת רבי אסור לאונן לאכול פסח בלילה שלאחר יום המיתה (אמנם בדברי שאר האמוראים בדעת רבי יהודה ורבי שמעון מבואר שלפי הצד שאנינות בלילה שלאחר יום המיתה דרבנן מותר לאונן להביא את הקרבן ולאוכלו וכפי שהתבאר).

הגמ' מוסיפה שרבה בר הונא מבאר שתחילת הברייתא נאמרה באופן שהמת נקבר בליל הסדר על ידי גויים ולכן ליל הסדר נחשב 'יום קבורה' ואסור לאונן לאכול קדשים, וסיומיה הברייתא נאמרה באופן שהמת נקבר ב"ד ניסן ולכן מותר לאונן לאכול קדשים, ובדברי הברייתא מבואר שבאופן שהאונן נקבר בליל הסדר אסור לאונן לאכול פסח, ורש"י מבאר שלמרות שהאיסור של אכילת קדשים ב'יום הקבורה' הוא דרבנן מ"מ חכמים העמידו דבריהם למרות שיש בכך איסור כרת, כיון שרוב האנשים קוברים את המת ביום המיתה ואם יהיה מותר לאכול פסחים ביום הקבורה, יבואו להתיר אכילת קדשים גם ביום המיתה שאסור מדאורייתא.

כ הגמ' מבארת שהמקור שזויר אסור להטמא דכתיב 'כל ימי הזירו על נפש מת לא יבאו' ודורשים 'נפש' אלו הקרובים 'מת' אלו הרחוקים, והמקור של ההיתר של נזיר להטמא למת מצוה דכתיב 'לאביו ולאמו ולאחיו ולאחותו לא יטמאו' ודורשים לאביו אינו נטמא אבל נטמא למת מצוה, והברייתא מוסיפה שאפילו באופן שהיה כהן נזיר מותר להטמא למת מצוה דכתיב 'ולאמו' ודורשים לאמו אינו נטמא אבל נטמא למת מצוה אפילו באופן שהוא כהן גדול, שאפילו באופן שהיה כהן גדול נזיר מותר להטמא למת מצוה דכתיב 'ולאחיו' ודורשים לאחיו אינו נטמא אבל נטמא למת מצוה אפילו באופן שהוא כהן גדול, והברייתא מוסיפה שאפילו באופן שהיה כהן גדול נזיר וערב פסח ועל ידי שטמא למת מצוה ימנע מלאכול את הפסח מותר להטמא למת מצוה דכתיב 'ולאחותו' ודורשים לאחותו אינו נטמא אבל נטמא למת מצוה אפילו באופן שהוא כהן גדול ונזיר בערב פסח.